

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes De Actibus Humanis

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum & Græcensis, 1716

§. II. De numerica peccatorum distinctione in actibus externis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39981

§. II.

De numerica peccatorum Distinctione in actibus externis.

390. **V**Asq. in 3. p. quest. 91. a. 1. dubit. 5. Marat. de Pœnit. D. 26. S. 3. docent actiones externas invicem non subordinatas, prout subordinantur media, & finis, multiplicari moraliter numero, quoties finis voluntatis formaliter in se, aut virtualiter non perseverat in medio ex illa procedente, unde inferunt multiplicari peccata, quoties voluntas definit actualiter peccare, ut tempore somni, distractionis &c.

Secunda, sententia asserit multiplicari per retractationem præteritæ voluntatis, hac verò non retractata censerit unicum peccatum, ita plures apud Lug. de Pœnit. D. 16. num. 537. addit num. seq. Coninch. negantem contra Vasq. retractari, ac discontinuari per distractiones, dormitationes &c.

Tertia, sententia P. Matth. Moya in Select. qq. p. 1. tract. 3. D. 2. num. 17. & 19. constat duabus Regulis. Prior est, quod generatim executio finis, & mediorum vi intentionis præviæ positorum idem numero peccatum faciant, quoties positio mediorum moraliter non discontinuatur à consecutione, & media de se non sint mala (e.g. dum quis ex fine occidendi præparat arma, viam ingreditur &c.) aut si sint de se mala or-

dinantur naturâ suâ ad finem, nec specie diversam à fine malitiam continent, ut turpiloquia, oscula, tactus ex intentione copulæ præviæ.

Posterior Regula: quoties actiones externæ sive inter eas sit ordo medij, & finis, sive non, juxta asstimationem prudentum reputantur partes integrantes unius actionis humanæ, toties constituent unum numero peccatum.

Consentit Lugo n. 540. Fagundez lib. 3. c. 5. ad 2. præcept. Ecclesiæ: hanc moralem unitatem clariùs explicans, dicit enim in actibus momentaneis, ut in Blasphemijs, injurijs contumelijs, perjurijs, detractionibus, ut sit numerica distinctio, requiri aliquando distantiam inter unam, & alteram unius quadrantis, aliquando minùs. In successivis verò, qualia sunt peccata odii, & amoris, ut plures actiones moraliter non consent unam, postulat plus, minus distantiam horæ mediæ, unde num. 15. inquirens quot numero peccata committat sollicitans fœminam, & eâ non potitur, responderi committi plura, si plus. minusvè per mediâ horam cessavit à sollicitatione, tantum enim temporis in hisce actibus censeur notabile. Eandem sententiam secutus est Tambur. lib. 2.

Ex.

Exped. Confess. cap. 1. §. 8. dicens à prudenti hominum iudicio pendere, an tempus sit modicum inter unam, & aliam e. g. concupiscentiam intercedens, non impediens, quo minus secundo, tertio &c. repetita concupiscentia censeatur fieri eodem moraliter impetu, quo prima. Ratio data Regulae est, quod unica moraliter actio externa sit unicum peccatum.

Quando autem ex pluribus actionibus physicis moraliter una confletur, pendet à iudicio prudentum, quod non ratione, sed exemplis probat Moya à *num. 20.*

891. Dicendum est, quod non sufficiat quavis physica interruptio ad tollendam moralem unitatem externae actionis, sed quando peccatum exterius consummatur, omnes praeviae actiones ad illud subordinatae, conficiant unicum numero peccatum, licet affectus interior saepius interrumpatur, ac renovetur, nisi sit extraordinaria interruptio, si autem actiones invicem non subordinentur, tot sunt numero peccata, quot actiones, siue obiectum sit unicum, siue multiplex ejusdem rationis Soarez *D. 22. S. 5. à n. 24. de Pœnit. Dicastill. de Pœnit. num. 64. D. 9.*

Conclusio habet tres partes. Pars prima patet *ex nu. 888.* in unitate actus celebrandi conflata ex prima, & secunda parte Sacri interrupta per intermediam concionem; in unitate communionis, dum Sacerdos post sumptas species diu Sacras particulas distribuit populo, sumit reliquas; in unitate comestionis physice interruptae per confabulationem inter cibum unum, & alterum,

Item censeatur unica moraliter confabulatio amasij cum amasio, esto inter conversandum parum indormiat in eodem congressu. Similiter moraliter est unica contumelia, si convitia contra eundem proximum ingemines (saltem si sint in eadem specie materia, in eadem, inquam, nam an contumeliae sibi succedentes in materijs specie diversis sint specie diversae consequenter interrumpant moraliter unam contumeliam ab altera, decisum est *num. 616. & 885.*) quamvis fiat interruptio etiam longiuscula per interposita alia verba occasione alicujus intercurrentis.

892. Pars 2. De actibus subordinatis probatur varijs exemplis; primo, proponentis occidere Petrum, & ex hac intentione parantis arma, equum conscendentis, itinerantis, & quarentis Petrum ad necem, omnes hi actus cum illatione mortis est moraliter unica actio, eaque tota intelligitur, & sufficienter exponitur dicendo: occidi unum hominem: Item satisfacit confitendo peccavi semel cum soluta, aut conjugata &c. etsi copulam praeferint desideria plura continuata, confabulatio turpis, sollicitatio, oscula, tactus &c. & horum nulla fiat mentio.

Difficultas major est de hujusmodi turpiloquijs, tactibus, osculis, delectationibus ad copulam paraetam subsequens statim, ac continuatis in eodem loco, utrum cum praeterita copula componant unicum numero peccatum, vel verò distinctum. Pro unico stat Lugo *n. 553.* cum communiore, quia sunt complementum copulae, faciuntque unicum moraliter congressum. Pro novo numerice

ricè peccata pugnat Soarez *num.* 26. Valq. *num.* 27. & 31. quia naturâ suâ disponunt ad novam copulam.

Resp. cum Dicastill. *nu.* 75. utrosque AA. loqui probabiliter statque pro prima sententia praxis pœnitentium se non accusantium de illis, & confessariorum non interrogantium, probabilior tamen videtur opinio secunda.

Quid autem judicandum de præfatis turpiloquijs, osculis, tactibus impudicis sine intentione copulæ, an sint explicandi, etsi postea sit subsecuta copula. Communior affirmat cum cit. Valq. Dicastill. *num.* 76. Lug. *n.* 556. quia secundum se sunt peccatum sive deinde specie, ut vult Lugo, sive numero distinctum à copula: ergo cum defectu intentionis copulæ non faciunt unitatem moralem cum copula, sunt ab hac seorsim explicandi.

Amplia hanc opinionem ad casum, quo actus similes ordinantur ad consummationem alterius, si hic notabiliter distet ab illis, ut si interrumpatur interruptione extraordinaria e.g. si hostis ad necem quæritus non reperiatur domi, sed sit primum rediturus post mensem, & tunc occidatur occasione decretâ ante mensem vi intentionis non revocata.

Eodem modo non est moraliter unica commestio, si discontinuatur notabiliter per interveniens negotium e.g. Spatio unius horæ durans. Doctrinam ampliationis applica alijs plurimis similibus.

893. His non obstantibus Moya *quæst.* 2. *num.* 2. cum Ovied. 1. 2. *tr.* 6. *Contr.* 5. arbitratu probabile esse, quod subsecuta copula ad turpiloquia, oscula

R. P. Karck, *Disf.*

& tactus, etsi sine intensione copulæ fuerint exerciti, non sit obligatio hos actus exprimendi, ultra Confessionem copulæ. Probat oscula, & tactus magis natura sua ordinantur ad copulam sequentem, quam ad præteritâ, imò ad hanc ordinari negant plures, & tamè actus præfati hanc subsecuti non sunt ex obligatione declarandi, nec faciunt peccatum moraliter distinctum à copula, ergo etsi ijdem actus ex operantis intentione non ordinentur ad copulam, sed velit in eorum delectatione sistere, non faciunt peccatum diversum, nec sunt ex necessitate explicandi, consequentia urgetur, quod, sive antecedant, sive sequantur copulam, ad hanc natura sua referuntur, ergo retinent eandem intrinsecam malitiam, quam non immutat intentio operantis ijsdem extrinseca, unde non est verum, quod, dum operans vult in illis sistere, habeant malitiam specie diversam à copula, sed est eadem, cum illa, quæ inest eisdem, dum ordinantur ab operante ad copulam, quia ordinatio hæc extrinseca non est diversa speciei à relatione intrinseca, quam actus illi à natura habent ad copulam, ita Moya pluribus prosequens istud argumentum contra Lug. *num.* 556. contendentem amplexus, & tactus in malitia specie distingui, dum operans intendit sistere in eorum delectatione, à malitia, quam habent, dum ordinantur ad copulam; Sanch. *lib.* 9. *de Matr.* D. 46. *num.* 7. favet sententia Moyanæ ita loquens, *amplexus & oscula ob delectationem habita suapte natura, & intrinsece ordinantur ad copulam tanquam circumstantia illius, at circumstantia intrinseca actus participant eandem*

O 000

ipf.

ipsum malitiam &c. Quare talis delictatio est inchoatio carnalis copula. Unde tactus dicuntur inchoata fornicatio, Vasq. n. 33. Ratio allata videtur efficaciter ostendere probabilitatem, quam & ergo agnosco.

894. Pars 3. Conclusionis assertæ num. 891. de actibus non subordinatis sive in idem, sive in diversum objectum tendentibus, probatur: si tendant in objecta diversa, sicut hæc nullam habent unitatem, ita actus invicem non faciunt moraliter quid unum: ut si fornicaris nunc cum hac, nunc cum illa: detrahis nunc Petro, nunc Paulo: percutis jam Titium, jam Cajum, & sic de alijs similibus: idque verum est, quantumvis actiones multiplicatae dependant ab eadem voluntate fornicandi, vel detrahendi, vel percutiendi. In his Exemplis multiplicantur actus externi, & objecta.

Si verò actus externi diversi non subordinati se occupent circa idem objectum, proinde multiplicentur actus, sed non objectum ut si ex eodem actu libidinis te pluries polluas, aut cum eadem femina plures habeas copulas; in hoc casu, & similibus plurimis non obstante unitate objecti circa quod, & intentione, tot committis numero peccata, quot pollutiones, aut copulas patrasti; quia quævis ex his actionibus est completa, & totalis non ordinabilis ad faciendum moraliter unum cum altera, nec censetur unicus moraliter congressus.

Ob rationem proximam partis tertie, judico probabilius cum communione sententia, quod Confessarius tot com-

mittat peccata mortalia, quot in statu peccati mortalis non contritus absolvit penitentes etiam in eadem sessione. Idem dicerem de distribuyente Sacras parcelas, si distributio in peccato mortali, foret mortalis, censeo autem cum Vasq. non esse lethalem, quia non est actio consecratoria Sacramenti. Ratio est, quod quævis Confessio, & perrectio Hostiæ sit actio totalis.

Dices ergo etiam quævis contumelia, blasphemia, percussio, ejusdem, etsi continuata est novum peccatum, quia quævis est actio completa; vel si completio non obstat, quo minus faciant unitatem moralem numericam propter unitatem intentionis, etiam pollutiones continuatae, aut copulæ cum eadem ex eodem libidinoso animo pendentes constituent unicum moraliter peccatum. Conf. copula, esto sit actio totalis, non obstat totalitas illius, nè cum subsequis amplexibus, & tactibus componat unicam moralem actionem, ergo etiam non impedit, quo minus copula nova secuta ex eadem prævia intentione cum eadem femina, sit moraliter unica ex physice duabus conflata, consequentia hæc valde videtur urgere teste Moya *quest. 3. num. 7.* quia si secunda copula est idem peccatum cum osculis præcedentibus, & hæc eadem oscula idem cum prima copula, quam subsequuntur, etiam copula prima, & secunda moraliter sunt idem peccatum, sunt enim eadem in uno tertio, nempe in osculis &c. subsequis ad primam, & præcedentibus secundam. Argumentum istud est Zanardi, & plurimum apud Moya *cit. qu. 3.* docentium plures copulas cum eadem, aut diversis eadem in-

rentione decretas esse unicam numero peccatum.

Resp. Hic disparitatem meliorem dari non posse, nisi ex prudenti virorum iudicio, ab hoc enim relatè ad forum Sacramentale ex Christi institutione videtur pendere unitas moralis per dicta *num.* 887. hanc unitatem agnoscunt plerique AA. in exemplis in nos à parte adversa re-tortis, omnes enim contumeliæ, blas-phemix, percussiones, habent eundem moraliter effectum, nempe jacturam honoris, & damni. Oppositum autem sentiunt de pollutionibus, copulis &c.

constanter negantibus ex ijs moraliter conflare unicam actionem.

Ad Conf. Resp. Cum' amplexus, & oscula sint non solum prævia, sed etiam subsequa ad copulam, habent du-plex munus; nempe quod prævia dispo-nant ad copulam, & subsequa eandem compleant, idcirco etiam subsequa sunt moraliter unica actio cum copula, copu-la autem secunda non est comple-mentum primæ.

* *

*

§. III.

De numerica peccatorum distinctione actuum interno-rum circa idem objectum.

895. **D**ico actus internos circa idem objectum sæpius interruptos et repetitos esse unicum numero pecca-tum duntaxat tunc, quando interruptio non fit per formalem, sive expressam, aut virtualem retractationem, aut per vo-luntariam cessationem ab actu, nec di-stantia unius actus ab alio in prudentum estimatione censetur notabilis, seu suffi-ciens ad destruendam moralem unitatem in actibus successivè repetitis ita Moya *p. 1. in Select. qq. tract. 3. D. 2. qu. 1. §. 2. num. 13. & 15.* Contra Suarez, Vasq. Ratio totius Conclusionis con-stans tribus partibus est, quod, nisi

interveniat formalis, aut virtualis prio-ris pravæ voluntatis retractatio, aut spontanea cessatio ab illa, aut notabiliter non distet à sequente censeatur unicus moraliter congressus cum objecto.

Porrò regula ad formandum pru-dens iudicium melior dari non potest, quam ex proportione ad peccata externa: sicut ergo horum numerica distinctio, aut unitas moralis in prudentum iudicio formando dependet ex varijs circum-stantijs, & pro diversitate materiæ nunc major, nunc minor interruptio, ac di-stantia requiritur, ut actus externi in esse peccati plurificentur, ita est atten-